

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

К.Д. № 1/98

Документ

Г-н А. Мандов

13.01.98

ИСКАНЕ

от група народни представители за обявяване на противоконституционността на чл. 206, ал. 2 и чл. 214, ал. 2 от Закона за Министерството на вътрешните работи (ДВ, бр. 122/97.)

По чл. 149, ал. 1, т. 2

Господа конституционни съдии,

1. В чл. 206, ал. 2 от Закона за Министерството на вътрешните работи (ЗМВР) е казано: „Офицерите и сержантите не могат да бъдат разследвани и задържани без разрешение на министъра на вътрешните работи.“ Този текст от ЗМВР противоречи на чл. 4, ал. 1; чл. 8; чл. 31, ал. 1; чл. 117, ал. 2; чл. 127, т. 1; чл. 128 от Конституцията. Това е така, защото с правомощието, което е дадено на министъра на вътрешните работи по чл. 206, ал. 2, той се поставя фактически и юридически над органите на съдебната власт. Няма значение какво престъпление е извършено от офицера или сержанта от МВР - органите на съдебната власт не могат да започнат разследване и да вземат мярка за неотклонение „задържане под стража“ (чл. 152 НПК), ако за това не им разреши министърът, който е орган на изпълнителната власт. По една или друга причина, органът на изпълнителната власт (министърът на МВР), по свое усмотрение може да не даде исканото разрешение и в този случай органите на съдебната власт не могат да търсят наказателна отговорност от тези лица (офицери и сержанти), въпреки конституционните си задължения. Това е в противоречие с принципа за разделение на властите, прогласен в чл. 8 от Конституцията. Недопустимо е изпълнителната власт да „дава разрешение“ на органите на съдебната власт (съд, прокуратура, следствие), кога и как да изпълняват своите задължения. Съдебната власт е независима (чл. 117, ал. 2 К) от изпълнителната. Недопустимо е един министър да се поставя над нея. Съгласно чл. 127, т. 1 прокуратурата „привлича към отговорност лица, които са извършили престъпление и поддържа обвинение по наказателни дела от общ характер“. Това конституционно правомощие на прокуратурата съществено се ограничава, а в някои случаи и блокира в хипотезата на чл. 206, ал. 2 от ЗМВР. Следствените органи „осъществяват предварителното производство по наказателни дела“, но това тяхно конституционно

2

правомощие зависи от волята на министъра на вътрешните работи и дали той ще даде разрешение или не за сержантите и офицерите от неговото ведомство, извършили престъпление от общ характер. Чл. 206, ал. 2 от ЗМВР съществено ограничава и независимостта на съда, който в определен етап на наказателния процес, може да вземе мярка за неотклонение „задържане под стража“ (прим. чл. 307 НПК). В чл. 31, ал. 1 К е посочено, че „всеки обвинен в престъпление следва да бъде предаден на съдебната власт“, но чл. 206, ал. 2 казва тъкмо обратното - че съдебната власт зависи от едноличното отношение на министъра на вътрешните работи.

В приамбюла на Конституцията е прогласено, че държавата ни е правова. Този принцип е залегнал и в чл. 4, ал. 1 К. Осъществяването на наказателната отговорност на офицерите и сержантите от МВР е регламентирана в чл. 388 и сл. НПК. Кой има право да образува предварително производство (чл. 192 НПК) и при какви предпостави (чл. 187 НПК) е посочено изрично в наказателния процес. Кой и какви мерки за неотклонение, включително и задържане под стража, може да взема е посочено в НПК (чл. 146 - 152). Недопустимо е в една правова държава, в която има разделение на властите (чл. 8 К) и съдебната власт е независима (чл. 117, ал. 2 К), тези процесуални действия да зависят от министъра на вътрешните работи, който е орган на изпълнителната власт. В правната ни история имаше подобен текст, но той беше отменен доста преди 1989 г.

Следователно, чл. 206, ал. 2 ЗМВР противоречи на чл. 4, ал. 1; чл. 8; чл. 31, ал. 1; чл. 17, ал. 2; чл. 127, т. 1; чл. 128 К).

2. Правото да избираш и да бъдеш избран е едно от основните конституционни права на гражданите. Това избирателно право е развито в редица текстове на основния ни закон (чл. 10, чл. 42, чл. 65, чл. 138 и др.). Това право не може да бъде ограничавано юридически и фактически, извън конкретните изисквания, регламентиращи в Конституцията (прим. възраст, гражданство, заприщание, обсъждане). Изрично в чл. 65, ал. 1 К е посочено, че „за народен представител може да бъде избран български гражданин, който няма друго гражданство, навършил е 21 години, не е поставен под заприщание и не е изтърпявал наказание лишаване от свобода“.

България е правова държава (чл. 4 К), а Конституцията е върховен закон и другите закони не могат да ѝ противоречат (чл. 5, ал. 1). Следователно ЗМВР, и по-конкретно чл. 214, ал. 2 не може да противоречи на принципите и разпоредбите на основния закон.

В чл. 214, ал. 2 ЗМВР е казано, че „офицерите и сержантите, които са регистрирани за кандидати за изборни органи, се освобождават от служба“. Тази норма е в пряко противоречие с чл. 65, ал. 2 К, който гласи: „Кандидатите за народни представители, които заемат държавна служба, прекъсват изпълнението ѝ след регистрация.“ В същата насока е и чл. 49 от Закона за избиране на народни представители, общински съветници и кметове.

Безспорно офицерите и сержантите от МВР изпълняват държавна служба (Решение N 5 от 6.04.1995 г. по конституционно дело N 6/93 на КС, ДВ, бр. 31/93 г.). Това обаче не означава, че те трябва да бъдат освободени от служба, когато кандидатстват за изборни органи. Противното означава, че

офицерите и сержантите от МВР се лишават от конституционното им право да бъдат избирани за народни представители, кметове, общински съветници и т.н. Конституционният съд е постановил тълкувателно решение в тази насока (Решение N 6/6.11.1997 г. по к.д. N 8/97, ВЛ, бр. 106/97 г.). В него посочено, че „изразът „прекъсват изпълнението“ по смисъла на чл. 65, ал. 2 от Конституцията означава, че кандидатът за народен представител след регистрацията си запазва заеманата от него държавна служба, но не упражнява функциите ѝ. Ако той не бъде избран за народен представител, ще продължи изпълнението им.“ Този извод на Конституционния съд е развит в мотивите му, където е посочено, че ако лицето, заемащо държавна служба е в „трудово-договорни отношения... тези отношения не се прекратяват.“ Решенията на Конституционния съд съгласно чл. 14, ал. 6 ЗКС „са задължителни за всички държавни органи, юридически лица и граждани“, включително и за законодателя.

Следователно, чл. 214, ал. 2 ЗМВР противоречи на чл. 65, ал. 2 от Конституцията и Решение N 16/6.11.1997 г. на КС, както и на принципите, прогласени в основния закон.

Господа конституционни съдии, моля на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията да установите, че чл. 214, ал. 2 от ЗМВР е противоконституционен.

Моля да конституируте като заинтересовани страни, президентът, министърът на вътрешните работи, министърът на правосъдието и правната евроинтеграция, главният прокурор, парламентарните групи в 38-ото НС, Комитетът по правата на човека - бул. „Дондуков“ N 2, Националният полицейски синдикат.

5.01.1998 г.

С уважение,

1. Любен Корнезов-р

- 2. *Битрац М. Утков* — *1*
- 3. *Кецо Куклава* — *1*
- 4. *Тодор Ив. Костадинов* — *1*
- 5. *Георги Г. Пурниси* — *1*
- 6. *Иван С. Жеков* — *1*
- 7. *Иван В. Вашикар* — *1*
- 8. *Анастас Янакиев* — *1*
- 9. *Янко Божков Стоилов* — *1*
- 10. *Евгени Захаров Киряков* — *1*
- 11. *Анастас Тодоров Пердусанов* — *1*

- 12. Францис Мотов - ~~Францис~~
- 13. Францис Давидов
- 14. Иван Васильевич Муромцев
- 15. Павел Павлович Александров
- 16. Гайка Динамика Владимировна
- 17. Георгий Васильевич Карабашев
- 18. Стефан Иванович Стефанов
- 19. Александрович Кривов Кривович
- 20. Иван Константинович Иванов
- 21. Иван Иванович Иванов
- 22. Георгий Степанович Богданов
- 23. Димитрий Стефанович Димитриев
- 24. Пламен Васильевич Славов
- 25. Петер Владимирович Симеонов
- 26. Ангелас Георгиев Георгиев
- 27. Александр Конрад Димитриев
- 28. Андрей Александрович Стефанов
- 29. Анна Петровна Стефанов
- 30. Райко Стефанов Бендик
- 31. Мари Димитриев Димитриев
- 32. Димитрий Димитриев
- 33. Александр П. Богданов
- 34. Иван Стефанов
- 35. Иван Стефанов
- 36. Иван Стефанов
- 37. Иван Стефанов
- 38. Иван Стефанов
- 39. Иван Стефанов
- 40. Иван Стефанов

38. Иван Пуханов Атанасов

39. Кристина Георгиевна

40. Михаил Маскарова

41. Григорий Дорев

42. Елена Меркулова

43. Павел Иванович Токоров

44. Людмила Петровна Давидова

45. Михаил Павлович Мухоморов

46. Иван Борисов Чокеев

47. Стефан Васильевич Таймужиков

48. Лора Якова

Handwritten notes and scribbles in blue ink, including various symbols and lines.

ГЛАВЕН ПРОКУРОР
НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

София, 19.01. 1998 г.

Изм. № 27/98г.

Да се сведат с КД № 1/98

Докладчик
г.ж. Весел Мазнев

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

19.01.98

Чест

И С К А Н Е

ОТ ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЗА УСТАНОВЯВАНЕ НА ПРОТИВОКОНСТИТУЦИОННОСТ
НА РАЗПОРЕДБИ НА ЗАКОНА ЗА МИНИСТЕРСТВО НА
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Законът за Министерството на вътрешните работи е приет от 38 Народно събрание на 9 декември 1997 година и е обнародван в "Държавен вестник", бр.122 от 19 декември 1997 г.

Разпоредбите на чл.206, ал.2 и чл.214, ал.2 от този закон са ПРОТИВОКОНСТИТУЦИОННИ.

I. Разпоредбата на чл.200, ал.2 от посочения закон гласи:

"Офицерите и сержантите не могат да бъдат разследвани и задържани без разрешение на Министъра на вътрешните работи".

Разследването на лица, извършили престъпление е част от функциите на СЪДЕБНАТА ВЛАСТ по защита правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата. В чл.117, ал.2 от Конституцията на Република България е прогласена независимостта на съдебната власт, изразяваща се в задължението на съдиите, съдебните заседатели, прокурорите и следователите при осъществяване на своите функции да се подчиняват само на закона.

Тези правомощия на съдебната власт произтичат от принципа за разделението на властите, прогласен в чл.8 от Конституцията на Република България.

Грубото противоречие на чл.206, ал.2 от Закона за Министерството на вътрешните работи с чл.чл.8 и 227, ал.2 от Конституцията на Република България се изразява в това, че дейността на съдебната власт по разследване и задържане на офицери и сержанти от МВР се поставя в зависимост от разрешение на представител на изпълнителната власт.

Конституцията допуска известно изключение от принципа, че всяко лице, извършило престъпление безусловно подлежи на разследване и наказване само в случаите, визирани в чл.чл.70, 103, ал.4 и 132, ал.1. Но дори и тези изключения не са абсолютни - те имат временен характер и е предвиден особен ред за преодоляването им.

II. Съгласно чл.214, ал.2 от закона, "офицерите и сержантите, които са регистрирани за кандидати за изборни органи, се освобождават от служба".

Цитираната разпоредба пряко нарушава чл.6, ал.2 от Конституцията на Република България, който прокламира демократичното правило, според което, "Всички граждани са равни пред закона. Не се допускат никакви ограничения на правата или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждение, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние".

Разпоредбата на чл.234, ал.2 ЗМВР противоречи и на изричния текст на чл.65, ал.2 от Конституцията, определяща правния статут на кандидатите за изборни органи, според който, "Кандидатите за народни представители, които заемат държавна служба, прекъсват изпълнението ѝ след регистрацията си".

Предвид изложеното, предлагам да установите и обявите разпоредбите на чл.206, ал.2 и 214, ал.2 от Законът за Министерството на вътрешните работи за противоконституционни.

Считам за необходимо по делото да вземат участие като заинтересовани институции Народното събрание, приело закона и Министърът на вътрешните работи, на когото е възложено изпълнението на закона.

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

/Ив. Татарчиев/